

CÉVNÍ SYSTÉM PÁNVE

Tepny

A. iliaca comm. dex. et sin. (společná tepna kyčelní pravá a levá)

- vzniká z bifurkace aorty na úrovni L₄. ↓ podél m. psoas major k art. sacroiliaca, kde se dělí v *a. iliaca ext. et int.* V. iliaca comm. sin. ↓ pod a. iliaca comm. dx. a pak → mediálně od své tepny. V. iliaca comm. dx. podbíhá svou tepnu a nad lacuna vasorum je mediálně od ní; větve: drobné nevýznamné

A. iliaca interna (vnitřní kyčelní tepna)

- ↓ po boční stěně malé pánve k foramen ischiadicum majus; větve parietální a viscerální zásobují stěnu a orgány malé pánve:
- **parietální větve:**
  - **a. iliolumbalis** - ↑ pod m. psoas major do fossa iliaca, kde se dělí v *r. iliacus* – pro m. iliacus, anastomozuje s a. circumflexa ilium prof., a *r. lumbalis* – pro m. psoas a m. quadratus lumborum, a páteřní kanál (*r. spinalis*)
  - **a. sacrales lat. (2)** – sup. et. inf. ↓ na přední plochu kosti křížové, rr. musculares pro m. piriformis a pánevní dno, *rr. spinales* do canalis sacralis
  - **a. obturatoria** - ↓ po musculus obturatorius int. do canalis obturatorius || s n. obturatorius mezi adduktory stehna, kde se vůči m. add. brevis dělí na *r. ant.* – anastomozuje s a. circumflexa fem. med., a *r. post.* pro svaly, *r. acetabularis* ↑ přes incisura acetabuli do lig. capitis femoris, *r. pubicus* – v pánvi, anastomóza s r. obturatorius a. epigastrica inf. – *corona mortis Hesselbachi*
  - **a. glutaea sup.** - ↓ do foramen suprapiriforme, *r. spfc.* pro m. glutaeus max., *r. prof.* pro m. glutaeus medius et min. - *r. sup.* → k m. tensor fasciae latae, et *r. inf.* → k trochanter major.
  - **a. glutaea inf.** - ↓ do foramen infrapiriforme k m. glutaeus max., na trochanteru anastomóza s a. glutaea sup., aa. circumflexae fem., a. obturatoria, a. perforans I. – *anastomosis cruciata*; větev do n. ischiadicus – *a. commitans n. ischiadici*
- **viscerální větve:**
  - **a. umbilicalis** – odvádí odkysličenou krev plodu do placenty, po porodu se mění v ligamentum; z průchodného úseku: aa. vesicales sup., a. ductus deferentis k orgánům.
  - **a. vesicalis inf.** – k močovému měchýři a přilehlým orgánům
  - **a. uterina** k děloze, r. ovaricus k vaječníku, r. tubarius k vejcovodu

- **(a. vaginalis)** – někdy samostatná, jindy větev a. uterina
- **a. rectalis media** – ke konečníku
- **a. pudenda int.** - ↓ k foramen infrapiriforme (pars pelvina), obtáčí spina ischiadica (pars circumspinalis), → přes foramen ischidicum minus do fossa ischiorectalis (pars ischiorectalis), → vpřed v canalis pudendalis, na hráz (pars perinealis). Větve pro konečník (*a. rectalis inf.*) hráz (*a. perinealis*), urethru (*a. urethralis*), topořivá tělesa (*a. bulbi penis (vestibuli)*, *a. dorsalis et profunda penis (clitoridis)*) a scrotum (labium majus) (*rr. scrotales (labiales) post.*)

A. iliaca externa = zevní kyčelní tepna

- ↓ podél psoatu do lacuna vasorum, kde přechází v *a. femoralis*; významnější větve až kaudálně:
- **a. epigastrica inf.** - ↑ mediálně od anulus inguinalis prof, po zadní ploše m. rectus abd. k pupku, kde anastomosuje s a. epigastrica sup., *r. pubicus* – k os pubis, *r. obturatorius* – vytváří *corona mortis*, někdy nahrazuje a. obturatoria., *a. cremasterica (a. lig. teretis uteri)* - k m. cremaster ♂, k lig. teres uteri ♀ a do labium majus
- **a. circumflexa ilium prof.** - ← laterálně || lig. inguinale ke crista iliaca pro svaly břišní. *r. asc. (a. epigastrica lat.)* anastomozuje s a. iliolumbalis

Žíly

Vena iliaca comm.

- společná kyčelní žíla, která vzniká soutokem zevní a vnitřní kyčelní žíly
- v úrovni L₄ se pravá a levá společná kyčelní žíla spojují a dávají vznik dolní duté žíle
- přítoky: v. **sacralis mediana**, v. **iliolumbalis**

V. iliaca int. (v. hypogastrica)

- vnitřní kyčelní žíla; přijímá žíly od orgánů malé pánve a z hráze
- žilní pleteně malé pánve:
  - **plex. venosus sacralis**
  - **plex. venosus rectalis** - žilní pleteň okolo konečníku
  - **plex. venosus vesicalis** - žilní pleteň okolo (resp. při spodině) močového měchýře, spojena s **plex. prostaticus** (u muže), resp. **plex. vaginalis** (u ženy)
  - **plex. venosus prostaticus (Santorini)** - žilní pleteň kolem prostaty, spojena s žilní pletení močového měchýře

- **plex. venosus uterinus et vaginalis** - plex. ven. uterinus rozložena hlavně při spodině lig. latum uteri, četné anastomomy s plex. ven. vaginalis; plex. vaginalis rozložena kolem pochvy, četné anastomomy s okolními pleteněmi (např. plex. venosus vesicalis)
- přítoky:
  - **vv. gluteales sup.** - provází a. glutealis sup.
  - **vv. gluteales inf.**
  - **vv. obturatoriae** - do pánve vstupují skrze foramen obturatum; X! ústí jak do v. iliaca int., tak i do v. iliaca comm. (přímo)
  - **vv. sacrales lat.** ← plex. venosus sacralis
  - **vv. vesicales** ← plex. venosus vesicalis
  - **v. dorsalis prof. penis** - subfasciální žíla odvádějící krev z hřbetu pyje; vlévá se do plex. venosus prostaticus (Santorini) - mezi lig. arcuatum pubis a lig. transversum perinei
  - **v. dorsalis prof. clitoridis** - subfasciální žíla, ústí do plex. venosus vesicalis
  - **vv. uteriniae** ← plex. venosus uterinus
  - **v. pudenda int.**
  - **vv. profundae penis** - vlévají se do plex. venosus prostaticus (Santorini)
  - **vv. profundae clitoridis** - žíly z poštváčku, odpovídají vv. profundae penis
  - **vv. rectales mediae** ← plex. venosus rectalis; anastomomy: v. rectalis sup., vv. rectales inf.
  - **vv. rectales inf.** ← anální krajina; anastomomy: v. rectalis sup., vv. rectales sup.
  - **vv. scrotales/labiales post.** ← zadní polovina šourku/stydké pysky; vlévají se do v. pudenda int.
  - **v. bulbi penis/vestibuli** - vlévají se do: v. dorsalis prof. penis/clitoridis, nebo v. pudenda int.

V. iliaca ext.

- zevní kyčelní žíla; přítoky: **v. epigastrica inf.** - doprovází a. epigastrica inf.; fce: žilní drenáž dolní poloviny zadní strany přední stěny břišní; **r. pubicus** (v. obturatoria accessoria); **v. circumflexa iliaca prof.** - provází stejnojmennou tepnu